

Doradzamy ludziom

ZIELONA GÓRA

Kampania edukacyjna ! WARTO WIEDZIEĆ WIĘCEJ !

Możliwość zaskarżenia wyroku nakazowego w postępowaniu karnym

Ustawodawca w sprawach o wykroczenia oraz tzw. „drobnych” sprawach karnych przewidział szczególny tryb postępowania, mający na celu przyspieszenie wymierzania kar i odciążenie sądownictwa od nadmiaru spraw.

Postępowanie nakazowe – bo tak nazwano ten szczególny tryb – może być zastosowane w przypadku każdego wykroczenia – jeżeli w ocenie sądu wystarczające jest wymierzenie sprawcy nagany, grzywny albo kary ograniczenia wolności (tzw. „prace społeczne”).

- natomiast w przypadku przestępstw, tryb ten można zastosować tylko do spraw, w których prowadzi się dochodzenie i zachodzą przesłanki do ukarania sprawcy grzywną lub karą ograniczenia wolności - np. kradzież, przywłaszczenie mienia, prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości, itp.

Tym samym, nie ma możliwości jego zastosowania w sprawach poważniejszych, gdzie prowadzone jest śledztwo – np. przy zgwałceniu, zabójstwie, itp., gdzie sprawcy wymierzona zostanie kara pozbawienia wolności („więzienie”).

Cechą charakterystyczną tego trybu jest orzekanie przez sąd na posiedzeniu bez udziału stron. Oznacza to, że sędzia – po otrzymaniu akt sprawy od oskarżyciela (np. z Policji, Straży Granicznej, itp.) – na podstawie samych dokumentów może dojść do wniosku, że nie ma potrzeby wyznaczania rozprawy, przesłuchiwania na niej stron i świadków – gdyż wina sprawcy i okoliczności czynu nie budzą wątpliwości. Wówczas, sędzia wydaje swój werdykt w zaciśniętym gabinecie. Taki wyrok nazywa się wyrokiem nakazowym. Sąd wpisuje w nim, jaką karę i środek karny orzeka wobec podsądnego. Wyrok nakazowy nie musi zawierać uzasadnienia.

Sąd – po wydaniu wyroku nakazowego – ma obowiązek doręczyć go stronom – czyli obwinionemu (w sprawach wykroczeniowych), oskarżonemu (w sprawach o przestępstwa), a także pokrzywdzonemu (jeżeli taki istnieje w danej sprawie) oraz oskarżycielowi (Policji, prokuratorowi). Najczęściej doręczenie to odbywa się drogą pocztową, chociaż istnieje też możliwość doręczenia osobistego (np. w siedzibie sądu, przez Policję, itp.).

Każdy obwiniony lub oskarżony (a także pokrzywdzony i oskarżyciel) może w terminie 7 dni od dnia doręczenia mu wyroku nakazowego wnieść do sądu, który ten wyrok wydał, środek zaskarżenia, nazywany sprzeciwem (tzn. jeżeli wyrok wydał Sąd Rejonowy w Zielonej Górze, to do tego sądu należy go złożyć lub wysłać – a nie do sądu wyższej instancji!).

Sprzeciw powinien spełniać podstawowe wymogi pisma procesowego tj. zawierać oznaczenie sądu, do którego jest kierowany, sygnaturę akt sprawy, dane oskarżonego, zwięzłą treść (np. „niniejszym zaskarżam w całości wydany w mojej sprawie wyrok nakazowy Sądu Rejonowego w Zielonej Górze z dnia 1 lipca 2025 r.”) oraz własnoręczny podpis. Sprzeciw nie musi posiadać uzasadnienia ani przytoczenia dowodów, tzn. obwiniony/oskarżony nie musi w nim tłumaczyć, dlaczego nie zgadza się z wyrokiem.

Jeżeli sprzeciw zostanie złożony w terminie, wyrok nakazowy traci moc (tzn. sytuacja jest taka, jakby nigdy nie został wydany). Sędzia musi wówczas wyznaczyć rozprawę, na którą wezwie obwinionego lub oskarżonego, pokrzywdzonego, ewentualnie świadków. Sąd może też wówczas wezwać do złożenia wniosków dowodowych.

Po przeprowadzeniu wszystkich dowodów, sąd ogłosi nowy wyrok, który będzie już „zwykłym” wyrokiem (a nie nakazowym), od którego – w razie niezadowolenia podsądnego – przysługiwać będzie apelacja do sądu wyższej instancji.

Należy jednak zaznaczyć, że ten „zwykły” wyrok może być oczywiście uniewinniający, ale może też w dalszym ciągu być wyrokiem skazującym – i to na surowszą karę, niż ta, wymierzona w wyroku nakazowym. Sędzia nie będzie bowiem w żaden sposób związany karą, jaką wymierzono poprzednio.

Aż do rozpoczęcia przewodu sądowego na rozprawie sprzeciw może zostać cofnięty przez osobę, która go wniosła. Wówczas wyrok nakazowy „powraca do życia” i staje się prawomocny, tzn. obwiniony/oskarżony poniesie karę w nim wymierzoną.

Masz dodatkowe pytania?

Borykasz się z innymi problemami natury prawnej, a nie jesteś w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy?

Możesz skorzystać z darmowej porady w punktach nieodpłatnych pomocy prawnej i świadczenia poradnictwa obywatelskiego w budynku Urzędu Miasta Zielona Góra przy ul. Dąbrowskiego 41.

Punkty są czynne od poniedziałku do piątku w godzinach 7:30-18:30.

Obowiązują wcześniejsze zapisy na poradę pod nr tel.: 68 456 48 34 w godzinach pracy urzędu lub osobiście w Biurze Obsługi Interesanta przy ul. Podgórnej 22.

Artykuł powstał w ramach realizowanego przez Stowarzyszenie CIVIS SUM zadania publicznego pt.: Prowadzenie punktu nieodpłatnej pomocy prawnej i dwóch punktów nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz realizacja zadań z zakresu edukacji prawnej na terenie miasta Zielona Góra w 2025 r. finansowanego ze środków przekazanych przez Miasto Zielona Góra. Artykuł jest wkładem własnym osobowym do ww. zadania.